

lumi anglo-saxone

Elena CIOBANU

**Superbebeluși
de YouTube**

Mijloc de secol nouăsprezece. Anglia. Cititorii lui Dickens, pasionați, citesc într-un ziar primul episod din *Dombey and Son*. Totul începe cu un bebeluș înfășat cu grijă, așezat într-un pătuț în fața unui șemineu, în timp ce tatăl lui stă într-un colț întunecat, gânditor. În imaginația naratorului, interesat să insereze în text aluzii la desfășurarea viitoare a acțiunii, bebelușul pare o briosă ce a fost pusă la copt. Timpul, personaj deloc neglijabil, va netezi cu dosul secerii sale nenumăratele cute ale feței roșii a copilășului adormit, pregătindu-și astfel calea către niște operațiuni cu mult mai adânci...

Începutul secolului al XXI-lea. Milioane de oameni care au sau nu copii, tineri sau bătrâni, din America până în Japonia, se uită pe YouTube la un filmuleț în care un bebeluș râde din toată inima lui la tatăl său. Cei care nu îl văd pe YouTube îl văd la televizor, pentru că „evenimentul” e transmis cu satisfacție de către televiziunile încântate să își termine șirul de știri apocaliptice cu imaginea nevinovată a bebelușului, altfel destul de banală. Imaginea e reală, neprelucrată, motiv pentru care e sincer apreciată. Plăcerea resimțită de telespectatori durează fix cât filmulețul și e la fel de profundă. Încruntării provocate de dezastrele omenirii i-a urmat un rictus aproape neîncercător, poate o scânteie de speranță că, pe undeva, lumea mai poate încă să fie bună într-o zi. Evident, părinții, dar mai ales mamele, au fost cuprinși de un mic extaz, plănuiind deja cum să-și surprindă odrasla într-unul dintre momentele sale de grație poznașă și cum s-o arate lumii întregi. De Dickens au auzit un număr mult prea mic de oameni. Copiii săi năpăstuiți nu mai interesează pe nimeni, iar metaforele sale premonitorii sunt analizate doar pe la vreun seminar de literatură, de către studenți care se gândesc, plictisiți, tot la bebelușii de pe YouTube.

Bebelușul în secolul al XIX-lea față în față cu superbebelușul mileniului al treilea: așa s-ar putea sintetiza relația dintre cele două tablouri de mai sus. Bebelușul tradițional e o ființă care doarme, mănâncă și, eventual, plânge, o ființă în care patimile omeniești nu s-au trezit încă, emoțiile sunt trăite fără rest, în mod absolut, iar rațiunea nu umbrește nicio percepție. În limba engleză, după cum ne spun gramaticile, când te referi la un bebeluș, trebuie să folosești, de obicei, pronume neutru „it” (cel care trimite la obiecte neînsuflețite sau la ființe non-umane). Sigur, dacă ai în minte imaginea clasică a bebelușului în care conștiința încă nu a căpătat formă definită, poți să găsești motive „filozofice” pentru desemnarea lui printr-un pronume ce pare că disprețuiește natura superioară a respectivei ființe. Dar dacă ești un autentic degustător al giubșucurilor filmate ale copilășilor secolului XXI, îți vine să reformezi gramaticile retrograde. Iar dacă te-ai uitat încântat la comedia de mare succes a anilor '90, *Uite cine vorbește*, cu John Travolta și Kirstie Alley, ești convins că doar ignoranța îmbăcsită a secolelor trecute putea să disprețuiască printr-un pronume neutru potențialitățile de înțelegere și exprimare ale bebelușilor.

Sigur, mai există și posibilitatea să fii un scriitor filozof, precum Pascal Bruckner, să zicem, și să crezi că toată această invadare a spațiului public cu imagini și filme despre bebeluși „precoce” care se dau cu rolele pe ritmuri de hip-hop, se ceartă serios ca niște bancheri aflați la o saună într-un limbaj numai de ei știut, râd în hohote de om mare, cântă în videoclipuri, dansează etc. nu este decât simptomul unei omeniri din ce în ce mai infantilizate/imbecilizate. Acest fenomen se asociază cu sentimentalismul lacrimogen care umple căsuța electronică a fiecăruia (nu contează că nu ai nicio legătură de rudenie cu respectiva familie, de multe ori e suficient să exiști în lista de adrese a calculatorului) cu poze dulcege, de un prost-gust absolut, al unor prunci, altfel nevinovați, ai căror purtători de cuvânt, plini de mândrie și de glumițe răsuflăte, se fac înșiși părinții, copleșiți de admirație și de un fel de venerație oarbă în fața celor ce le vor duce mai departe genele.

Totuși, această infantilizare a societății are, dacă ne uităm mai atent, un corolar: în timp ce adulții devin infanții, bebelușii capătă, în versiunile trucate în special, atribute ale vârstei adulte. E un fel de a pune semnul egal între copil și adult, un fel de uniformizare a treptelor dezvoltării umane, poate chiar un fel semi-conștient, voalat, al societății contemporane de a-și ascunde sau justifica eșecurile educaționale. Este, fără îndoială, vorba și de parodierea postmodernă a imaginii paradisiace a copilăriei ce-și poartă acum pampersii așa cum își purta frunza Adam cel de după cădere. Bebelușii reali nu au însă nicio vină și să sperăm că nu se vor răzbuna într-o zi pentru asta.

**Ion
Beldeanu**

Condamnatul

El spune: sunt un pește orb și dă din brațe, se sufocă ochii îi plesnesc și se izbesc de pereți

Dar chiar este. Nu vezi cum își duce capul prescurtat și râsul cum îi atârnă netezind asfaltul?

În Piața Mare urlă alămurile dintre tufişuri zvâcnesc pinguinii au pantofi lucitori și amăgirile prinse la butoniere

nu mai aud nimic mi se pare că alunec pe pânzele zilei sunt gata să-mi savurez inevitabila execuție.

Când gheața

Vin ploile de mai dar nu de aceea ai ochiul plâns (marile focuri par a se stinge)

Abia se mai zărește mâna ta cuminte printre aceste întâmplări rotitoare Nu mai e nimic de inventat Până și îmblânzitorul de cobre și-a pierdut verva de altădată el care susținea mereu partea nevăzută a gloriei

Oricum nu-ți pierde speranța vine iarăși duminica și gheața prinde să se spargă la mal.

**Povestea
noastră**

Aș putea fi trist călăreții duc în copite povestea noastră atât de cuminte croită încât n-am cum să-i știu nici capătul

Iată-mă deci vesel în vreme ce calul trece sigur de el iar câinele își face apariția dintr-o altă privire acum când iese în cale numai pentru tine și pentru aiureala despre care n-am să strig și nici nu voi să strig.

Doar cuvintele

Dar se deschideau marile uși spre ziua verde o privire prelungită când începi să îngâni primele note acestea fiind pildele din care se ridică ploaia și nașterea fructului

Aici e Țara Duminicii eu îi aud glasul și silabele ce i se topesc pe limbă

Nimeni nu-i veșnic nici tu, nici copacul în care mi-am lăsat vechile imagini despre ereziile noastre

Rămân numai cuvintele, doar cuvintele.

Cont de speranță

Dulce agonie când ochiul retează copacul și-l asează la capătul verii lângă scrâșnitul metalic al răsăritului

Atunci se aude frigul și inima frigului scâncind e o încercare ce mută pădurea rostogolind-o de pe o piatră pe alta

Tu vei ieși să tai mielul abia smuls din clipa de abur să te învelești în sângele lui cald și să ascuți cum se răstoarnă carele cu mere peste cerul înstelat.

**Propria-mi
descoperire**

Țipătul răsăritului se rostogolește peste cafeaua de dimineață rece și goală asemenea peretelui de care stau sprijinit

Aceasta-i zona de contact alergând cu inima mea între dinți motiv pentru care îmi zic: Îi auzi geamătul? Îi auzi scrâșnitul?

Nu-mi rămâne decât coronița de cenușă pe care mi-o așez pe frunte și ies în strada mare încântat de propria-mi descoperire.

Oare gloria?

Peste sângele meu se înfășoară fuioarele insomniei vine ploaia de mai ce-mi aruncă: „Ai ochiul plâns iar marile focuri par a se stinge”.

Abia se mai zărește palma ta cuminte dintre aceste întâmplări rotitoare

Nu mai e nimic de inventat până și îmblânzitorul de cobre și-a pierdut verva de altădată el care susținea mereu că are asigurată partea nevăzută a gloriei;

Din ce zodie se apropie așteptarea ?

**Inevitabila
realitate**

Înfățisarea mea de hidalgo poartă amprente străzii peste care se perindă realitatea ce nu mai trezește nici interesul marilor mahmuri

Vânzătorul de lozuri își calmează singurătatea

Altfel zis viață pe o margine de scenă când trebuie să visezi și vei visa un oraș abandonat pentru ca intrând în casă să deschizi cartea și să vezi cum cuvintele se clatină la lumina sângelui rău neîmpăcat.